

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VI. Quantum aberrarit Caluinus in tertia libertatis parte
constituenda, breuiter ostenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Atque huius etiam, inquit, libertatis cognitio, perquam nobis necessaria est. Quæ si aberit, nulla conscientijs nostris futura est quies, nullus superstitionum finis. Quoque magis quid sibi velit, aperiat, adiungit: [Videmus hodie plerisque inepti, qui disceptationem mouemus de libero esu carniû, de libero feriarum vestiumque vsu, & similibus, vt illis quidem videtur, frivolis nugis: sed plus istis inest momenti, quam vulgo credatur. Nam vbi semel se in laqueû coniecerint conscientia, longum & inextricabilem labyrinthum ingrediuntur, vnde non facilis postea exitus patet.] Hæc Calvinus. Vbi quantum aberret à scopo veræ libertatis, breuiter ostendemus.

CAPVT VI.

Quantum aberrarit Calvinus in tertia libertatis parte constituenda, breuiter ostenditur.

PRINCIPIO autem animaduertere oportet, libertatem Christianam in hac quidem mortali vita propriè esse à peccato; non ab eo quod, quia graue sit & asperum, molestiam aliquam affert. alioqui nec pater filijs, nec dominus seruis poterit quidquã quod molestum sit præscribere, ne libertatem minuat Christianã. Quocirca etsi ea forent adiaphora per sese quæ præcipiuntur, nec sine onere queant obseruari, nõ ideo libertati Christianæ cõsenda sunt officere. Quid enim? si pater filio, aut dominus seruo, certas in singulos dies præscribat vel fossionum vel baiulationum operas, idcõne libertatem euertet Christianam? Et tamè præterquã quod labor ipse per seipsum durus est, adstringi certè & addictum esse oportere, haud quaquam seruili molestia caret. Quod si res eiusmodi ex suo genere libera, id est, quæ, seposito superiorum iussu, æquè & fieri possunt & omitti: tamen propter aliquas tem-

porarias hominum utilitates, nullo libertatis Christianæ detrimento sub præcepto veniunt; quo iure caufabimur libertatem imminui Christianam, si diuini honoris ac spiritualis utilitatis gratia, tale quiddam conuenienter fiat in cõsimili genere rerum? Aut enim hoc peccatur in libertatem, quòd res eiusmodi ad religionis ac virtutis vsum referuntur: aut quòd ex præscripto fiant. Si prius dederint: nunquã ne ergo illa erit religionis virtutisq. gratia suscipienda? Atqui nulla tam profligata ferè est hæresis, quæ non aliquando sibi ieiunandum putet, aut festum diem agendum diuini cultus intuitu. Sin posterius esse dicent, quòd libertati præiudicet; quia videlicet cùm recte fieri talia possint ad Dei honorem, debeant tamen non ex præscripto neq. statis temporibus, sed pro cuiusque arbitrio suscipi: iam non attendunt domesticas se quoque politias euertere, vbi ex præscripto patrisfamilias staturaque sunt omnia. An vlla forrè ratio postulat, vt in humanis rebus ordinatiora sint omnia quàm in diuinis? quis hoc nisi profanus dixerit, diuiniq. honoris inimicus? Quã ob rem si quæ in humanis rebus seu publicis seu priuatis, rectè atq. utiliter fiunt, ea, vt ordinatè constanterq. fiant, prudenti legum ordinatione sanciantur, neq. ea faciendi obligatio, quam Lex inducit, libertati officit Christianæ: sequitur omnino ad libertatem Christianam minimè pertinere, vt ad ea quæ diuini honoris religionisq. gratia piè præstentur, nulla publica aut priuata lege teneamur. At quis, rogo, tam inextricabilis labyrinthus? aut qui cõscientiarum laquei, si quid hîc aliquando credatur illicitum? [Si quis, inquit, dubitare cœperit an sibi in linteis, indusiis, sudariis, mantilibus, lino vti liceat: nec de canabe postea securus erit, tandem & de stuppis incidet dubitatio. Si cui paulo delicatior cibus illicitus visus fuerit, demum nec cibarium panem, ac vulgaria

edulia, tranquillus coram Deo comedet, dum in mentem venit se vilioribus adhuc cibis posse corpus sustentare. Si in suauiori vino hæsitauerit, deinde nec vappam cum bona conscientia pace biberet. postremo nec dulciorem mundioremque aliis aquam attingere audebit. Denique eò demum veniet, vt super trāuersam quod dicitur festucam incedere nefas ducat.]
 O labyrinthum inextricabilem. Tales Caluine phantasticos ego tibi etiam in causa curandi corporis dabo. vbi non quæritur iam, quid coram Deo licitū sit, aut illicitum; sed quid valetudini conseruandæ aptius congruat. Noui Epicureos quosdam, qui eò progressi sint, dum sibi nimis accuratè præscribunt, vt de pauculis vini guttis supra mensuram trāsmiſsis, molestissimam sibi facerent quæstionem, non hac cura, ne Deum offendissent; verùm ne valetudini tantillo excessu, parum bene consulissent. possemque de læso eorum cerebro, similem labyrinthum non iniucundè texere. Sed idèone in curandis corporibus nullum sibi homines modum, nullos certos limites, nullas mēsuras aut ciborum præfigent aut temporum, ne in talem incidant melancholiae labyrinthum? Verumtamen vt hic medici sunt, quorum ex præscripto diæta seruatur: ad quam sibi præfiniendam, non omnes sunt idonei: ita in illo priorum exercitiorum genere, quæ ad virtutis profectum suscipiuntur, vt nemo se in laqueos incautus præcipitet: præfectorum insigni prudentia tota agendi viuendique præscripta ratio est, ad quam infirmiores dirigantur. Quæ proinde non solùm nõ officit Christianæ libertati, verùm etiã promouet; dum sic abducit à peccatis, quibus libero rerum vsu facile humana se polluit infirmitas: vt tamen laqueos & insidias antiqui serpentis, quas nusquam non prætedit, vigilanti cura præcaueat.